

Anteckningar från möte med Göta älvs vattenråd (inkl. Göta älvs kustvatten)

Tid: Fredagen den 31 augusti 2018 kl. 13:30-15:30

Plats: Göteborgsregionen (GR), Anders Personsgatan 8 i Göteborg

Närvarande:	Ronnie Ljungh	Göteborgs stad, ordf.
	Mikael Asplund	Lilla Edets kommun
	Anna Berts	Trollhättan Energi AB
	Johan Erlandsson	Miljöförvaltningen, Göteborg
	Jenny Gwes	Göteborgs Hamn AB
	Maria Lennartsson	Södra Skogsägarna
	Maria Magnusson	Ale kommun
	Cecilia Press	Gryaab
	Åke Niklasson	LRF
	Erik Sparrevik	Vattenfall AB
	Bo Svärd	Naturskyddsföreningen i Göteborg
	Niklas Wengström	Sportfiskarna
	Ragnar Lagergren	Länsstyrelsen Västra Götaland
	Monica Dahlberg	Göta älvs vattenvårdsförbund/GR

1. Mötet öppnas

Ordföranden öppnar mötet.

2. Godkännande av dagordning

Vattenrådet godkänner dagordningen.

3. Föregående mötes anteckningar

Anteckningarna läggs till handlingarna.

4. Meddelanden

- Monica informerade om att Göta älvs vattenvårdsförbund inför 2019 diskuterar att utföra undersökningar av eDNA och Miljögifter i vatten.
Ragnar nämnde att Tidans vattenråd undersökt eDNA i sjön Östen. Naturhistoriska Riksmuseet har analyserat de proven.

GÖTA ÄLVS VATTENRÅD

c/o Göteborgsregionens kommunalförbund
Besök Anders Personsgatan 8 | Post Box 5073, 402 22 Göteborg
Tel 031-335 50 00 | Fax 031-335 51 17
www.vattenorganisationer.se/gotaalv/

- Erik informerade om att Vattenfall deltar i ett forskningsprogram om ål inom Energiforsk. [Krafttag ål](#) har som mål att öka kunskapen om vattenkraft och ål, att minska vattenkraftens påverkan på ålbeståndet och att öka utvandringen av blankål från svenska vatten. Programmet genomförs i samarbete mellan ett antal vattenkraftföretag och Havs- och vattenmyndigheten, HaV. Vattenkraftföretagen bekostar de frivilliga åtgärderna, medan forskningsdelen finansieras av vattenkraftföretagen och HaV. Programmet startade 2011. Nuvarande programperiod som startade 2015 har en budget på nära 24 miljoner kronor.
- Ragnar informerade om att man på många håll kan se stora konsekvenser av sommarens torka. Bl a är flodpärlmusslor och stationär öring i många vattendrag påverkade. I några vattendrag har man försökt flytta musslor till områden med mer vatten för att undvika att de dör. För de lokaler där musslor och öring dött är fria vandringsvägar viktiga för återkolonisation. Man kan också se att språngskikt bildas tidigare än vanligt vilket ökar risken för att sjöar får syrefria botten. Detta kan i sin tur bl a medföra att fosfor frisätts ur sedimenten och att bottenlevande djur dör. Det kan också innebära problem för dricksvattenproduktionen där råvattentäkter drabbats.

5. Samråd

[Vattenmyndigheten – Samråd Kraftigt modifierade vatten \(KMV\) på grund av vattenkraft \(svar till Vattenmyndigheten senast 2018-09-15\)](#)

Inkomna synpunkter gicks igenom och kompletterades något. Det färdiga yttrandet bifogas med anteckningarna.

Vattenfall kommer att lämna ett eget yttrande.

6. Planerade aktiviteter 2018

• **Projekt "Kartläggning av fosfor"**

Ansökan till Länsstyrelsen om LOVA-medel beviljad med bidrag på 220 000 kr. I projektets arbetsgrupp ingår: Åke, Bosse, Ragnar och Monica. Gruppen hade ett första möte med konsulten Melica den 17 augusti där man framförde önskemål och förtydligade projektets inriktning. Monica lämnade eftermötet ut namn till kontaktpersoner hos kommunerna i området för att konsulten behöver uppgifter om kommunernas åtgärder för enskilda avlopp. Ragnar har hjälpt till med kontakten till Greppa Näringen via Fredrik Fredriksson på Lst.

Ett uppföljningsmöte bokades den 31 oktober. Till mötet ska Melica ha översänt en rapportstomme/utkast till rapport (rubriker, diagram). På mötet ska Melica redovisa arbetet och en muntlig presentation av insamlat och bearbetat material. *Mötet har tyvärr blivit uppskjutet då konsulten blivit sjuk.*

Hoppas att vi i projektet kan använda den beräkningsmodell för markerosion från jordbruksmark som SLU tagit fram på uppdrag av Jordbruksverket. Modellering för halva Sverige ska vara klar i mars. Pilotgårdar ingår för att testa modellen mot.

Jordbruksverket håller på att utreda om, och i så fall under vilka villkor dessa kartor får publicera. De är vidtalade och har lovat återkomma när de har mer information?

- **Projekt "Underlag för bedömning och prioritering av åtgärdsförslag genom samverkan inom Göta älvs kustvatten"**

Av arbetsgruppen föreslagna åtgärder:

- **Kunskapsluckor om Nordre älvs fjord samt Södra skärgården som borde fyllas**

Göteborg (MF) har fått LONA-medel för att undersöka utbredning etc. av marina biotoper/habitat som ålgräsängar och blåmusselbankar på mjuk-botten samt mussel- och makroalgsutbredning på hårbotten. 2018 gör de en mindre undersökning i Stora Amundön och Billdals skärgård (kommande reservat) och ett par vattenförekomster i Brännö/Styrsö/Vrångö-området. Under 2019 planerar de att utöka detta och göra undersökningar i många fler vattenförekomster, de hoppas att kunna göra den typen av undersökningar även i Nordre Älvs fjord. Om detta blir aktuellt beror sedan på t ex resurser, prioritering och upphandling.

Bosse nämnde på förra mötet i juni att han noterat kraftiga variationer i salthalter i Nordre älv i material från recipientundersökningar 1966-1970.

Han gjorde år 2006 en översiktlig sammanställning av de salthalter i kustvattnet som man uppmätt på olika djup i dessa omfattande undersökningar (se av Bosse utsänd bilaga "Om salthalter i Nordre älv").

Från detta har han bland annat noterat följande förhållanden i Göteborgs kustvatten, skikt 0-5 m

Nordre älvs estuarium 0-20 ‰

Göta älvs estuarium, inre 5-20 ‰

Göta älvs estuarium, yttre 10-20 ‰

Askimsfiorden 20-30 ‰

Tyvärr så noterades inte frekvenserna av olika salthalter. Vad Bosse kunnat se från samtida och aktuella rapporter så redovisar man för Nordre älvs fjord endast medelsalthalt. Man skriver dock i flera fall om betydande variationer och deras påverkan.

Medelsalthalt, mellan 1985-2000, i ytvattnet (0-1 meter) understiger 15 psu, (10-13 psu). *En psu (practical salinity unit) motsvarar ungefärligen en ‰.*

En marinbiologisk undersökning i de inre delarna av Idefjorden och ett examensarbete med en MKN för muddring i fjorden tar upp frågan om salthaltsvariationer i Nordre älv och båda hänvisar till en marinbiologisk inventering av Nordre älvs estuarium utförd av Marine Monitoring 2008 på uppdrag av länsstyrelsen. Tyvärr har Bosse inte lyckats få tag på den rapporten.

Mjukbottenlevande makrofauna (zoobenthos) undersöks i Nordre älvs fjord inom den nationella miljöövervakningen av HaV. SMHI är datavärd.

Miljögifter i sediment provtas vid Rävungarna via Bohuskustens vvf (BVVF) under 2018. Finns även data från 2011.

Hydromorfologisk statusklassning från GIS-underlag skall göras av VM.

- **Öka kunskapen om utbredning av blåmusselbankar och arbeta för att den ska öka. (musslor viktiga för upptag av näring)**

Hur fortsätta arbeta med detta? Ev inventering på gång i Göteborg (se ovan).

- **Kampanj småbåtshamnar, (Infoprojekt med VRBK + arbeta för möjlighet till landförvaring av båtar). Även infoprojekt för att öka latrintömning av båtar på stationerna intressant.**

Bohuskustens vattenråd (VRBK) har redan ett projekt på gång gällande landförvaring av småbåtar. De har fått 460 000 kr i LOVA-bidrag fr Länsstyrelsen. Ecoloop gjorde i februari en ansökan till Avfall Sverige utveckling om projekt gällande toalettavfall från fritidsbåtar.

Sedan mötet har Monica haft kontakt med Ecoloop. De fick tyvärr nej från Avfall Sveriges utvecklingskommitté på denna ansökan.

Det har det emellertid blivit så att handläggaren på Avfall Sverige anser att frågan är så viktig så nu kommer Ecoloop troligen få ett specifikt avtal för att ta fram ett underlag och genomföra delar av arbetet. De hade ett dialogmöte den 5/11 med Avfall Sverige om detta. Tidsplanen förskjuts i så fall så att de börjar tidigast i januari 2019 och avslutar troligen med ett seminarium/temadag sep 2019.

I detta arbete kommer de behöva dialog med kommuner och aktörer likt vattenrådet för att få fram bra underlag. Utgångspunkten kommer bli tydlig från avfallsansvarigas perspektiv. Monica har även skickat detta vidare till de som arbetar m avfallsfrågor på GR.

- **Hur stort är problemet med nedskräpning av ackumulationsbottnar? Finns möjlighet att hitta finansiering för inventering?**

Bosse har kollat upp och hittat detta ang skräp på bottnar i remissen gällande Havsmiljödirektivet från HaV.

Här är en länk till aktuellt faktablad om marint skräp:

<https://www.havochvatten.se/download/18.1a05a1ba15fe9ddd6bcc07c7/1512547037404/faktablad-D10C1-marint-skrap-samrad.pdf>

- **Vandringshinder t ex vägtrummor som skulle kunna åtgärdas**

Föreslog att utföra biotopkartering i Gårdaån som har otillfredställande status (vandringshinder och näringspåverkan).

När den är klar kan man bjuda inom markägare inom ARO till vattendragsvandring. Kan pengar sökas via Natur-skyddsföreningens Bra Miljövals-fond?

En arbetsgrupp bestående av Niklas (sammanställande), Ragnar, Erik och Mikael tittar vidare på frågan. De rapporterar på nästa möte.

- **Vattendragsvandring 2018**

Vattendragsvandring hölls i Sollumsån i Lilla Edet torsdagen den 6 september. Niklas och Mikael ordnar program och annonsering. ca 25 personer deltog.

Program

18:00-18:30 Samåkning till Lille Väktor. Fika och presentation av ån, åtgärder och planer.

Ca 18:45 Visning av den bästa mussellokalen.

19:15-19:45 Visning av miljön kring Sollums kvarn/kraftverk.

7. Övriga frågor

Det finns problem gällande internbelastning av fosfor i en del sjöar, bl a har man sett detta i Vimmersjön i Ale som haft algblooming i sommar. Sjön ska snart få ett Fiskevårdsområde som man hoppas ska kunna genomföra sk reduktionsfiske, där man tar bort mycket småfisk, och på så sätt hoppas man på att få en naturlig näringskedja i vattenmiljön som håller efter växtplanktonens förekomst och utbredning.

Ragnar informerade om att Länsstyrelsen i Örebro län har fått 4,5 miljoner kronor från Havs- och vattenmyndigheten för att kartlägga problemet med internbelastning i svenska sjöar. Projektet bygger på arbetet inom LIFE IP Rich Waters och omfattar större delen av landet, från Skåne till Norrbotten. Projektet som startade den första oktober 2018 ska pågå i tre år och kartlägga alla sjöar i Sverige som har förhöjda halter av fosfor. Det bygger vidare på ett arbete som redan pågår inom Norra Östersjöns vattendistrikt med att utveckla och tillämpa ett verktyg för att identifiera övergödda sjöar och kustvatten med internbelastning. Verkttyget ska även kunna ge en konkret siffra på hur omfattande internbelastningen är.

8. Nästa sammanträde

Nästa möte med vattenrådet blir den 15 november kl. 9-12 på GR

Antecknat av: Monica Dahlberg, GR